

Stanovisko Výboru regionů k Zelené knize o partnerství veřejného a soukromého sektoru a právu Společenství o veřejných zakázkách a koncesích

(2005/C 71/05)

VÝBOR REGIONŮ

S ohledem na Zelenou knihu Evropské komise o partnerství veřejného a soukromého sektoru a právu Společenství o veřejných zakázkách a koncesích (COM(2004) 327 final);

S ohledem na rozhodnutí Komise ze dne 30. dubna 2004 konzultovat Výbor v této věci podle článku 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

S ohledem na rozhodnutí svého předsedy ze dne 26. května 2004 nařídit Komisi pro hospodářskou a sociální politiku, aby vypracovala stanovisko v této věci;

S ohledem na své stanovisko k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na dodávky, služby a stavební práce a návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky a dopravy; (COM(2000) 275 final – 2000/0115 COD a COM(2000) 276 final – 2000/0117COD – CdR 312/2000 fin) ⁽¹⁾;

S ohledem na své stanovisko k Zelené knize o službách obecného zájmu v Evropě (COM(2003) 270 final – CdR 149/2003 fin) ⁽²⁾;

S ohledem na své stanovisko k Průběžnému hodnocení Lisabonské strategie. S ohledem na sdělení Komise k posílení provádění evropské zaměstnanecké strategie. S ohledem na návrh rozhodnutí Rady o směrnících zaměstnaneckých politik členských států s ohledem nadoporučení Rady o provádění zaměstnaneckých politik členských států; (COM(2004) 239 final – CdR 152/2004 fin);

S ohledem na svůj návrh stanoviska (CdR 239/2004 rev 1), který přijala Komise pro hospodářskou a sociální politiku dne 4. října 2004 (zpravodajka: **paní Segersten Larsson**, (Předsedkyně Výkonného výboru regionální rady Värmland SE-ELS);

přijal na svém 57. plenárním zasedání ve dnech 17. a 18. listopadu 2004 (zasedání dne 17. listopadu 2004) následující stanovisko:

1. Názory Výboru regionů

otázek a pro budoucí práci Komise bude velmi důležité tyto otázky zodpovědět;

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **vítá** uveřejnění Zelené knihy Evropské komise o partnerství veřejného a soukromého sektoru a právu Společenství o veřejných zakázkách a koncesích, protože spolupráce mezi obcemi/regiony a světem obchodu je v Evropské unii stále důležitější. Růst, soudržnost a otázky soutěže navazují na jeden z nejdůležitějších aspektů Lisabonské strategie, kterým je zlepšení klima pro hladké fungování vnitřního trhu. Zároveň poukazuje na značné rozdíly mezi členskými státy a mezi různými oblastmi činností z hlediska způsobů spolupráce a jejich rozsahu;

1.2 **upozorňuje**, že Zelená kniha neobsahuje žádné konkrétní návrhy. Jejím cílem je však ukázat, v jakém rozsahu jsou aplikována pravidla Společenství ve fázi výběru soukromého partnera a v následných fázích, označit jakékoli nejasnosti a analyzovat, do jaké míry rámec Společenství vyhovuje požadavkům a specifickým charakteristikám partnerství veřejného a soukromého sektoru. Zelená kniha také klade množství

1.3 **se domnívá**, že partnerství veřejného a soukromého sektoru nelze považovat za čistě technickou, právní záležitost, že pohled na partnerství musí být širší a musí být politicky objasněn;

1.4 **doufá**, že budou všechny problémy spojené s partnerstvím, veřejnými zakázkami a službami obecného zájmu řešeny holisticky;

1.5 **věří**, že místní a regionální úřady, tj. úřady, které jsou občanům nejbližší, jsou v nejlepší pozici na to, aby rozhodly, zda budou samy poskytovat služby, uzavírat smlouvy se subdavateli nebo je poskytovat ve spolupráci s dalšími partnery. Výbor zdůrazňuje rozhodující roli politických shromáždění při hodnocení, kdo bude poskytovat služby financované z veřejných prostředků;

1.6 **zastává hledisko**, že místní a regionální úřady jsou často v nejlepší pozici na to, aby posoudily, jakým způsobem budou služby financovány;

⁽¹⁾ Úř. věstník C 144 ze dne 16. května 2001, str. 23

⁽²⁾ Úř. věstník C 73 ze dne 23. března 2004, str. 7

1.7 by chtěl **zdůraznit**, že obce a regiony hrají více úlohu, protože kromě organizování, řízení a monitorování činností, také poskytují vlastní služby;

1.8 **se domnívá**, že by partnerství neměla být považována za zázračné řešení; potenciální přidaná hodnota partnerství veřejného a soukromého sektoru musí být posouzena projekt od projektu;

1.9 **souhlasí s** tvrzením obsaženým v Zelené knize, že veřejný partner musí být schopen určit cíle, kterých má být dosaženo z hlediska veřejného zájmu, kvalitu poskytovaných služeb a politiku stanovení cen a převzít odpovědnost za kontrolu dodržování těchto cílů.

Rozvoj partnerství veřejného a soukromého sektoru

VÝBOR REGIONŮ

1.10 **poukazuje na to**, že „partnerství“ je interpretováno velmi široce, mnohem víc, než bylo původně zamýšleno;

1.11 **navrhuje**, aby byla definice „partnerství veřejného a soukromého sektoru“ v budoucnosti zúžena a aby tento termín označoval rozšířené vztahy, společné převzetí rizika a hlavní finanční závazek;

1.12 **se domnívá**, že je tudíž nesmírně důležité lépe definovat koncept partnerství veřejného a soukromého sektoru, aby byla zajištěna odpovídající diskuse ohledně jakýchkoli budoucích iniciativ Společenství;

1.13 **si všimnul**, že partnerství/spolupráce je běžně vnímáno/vnímána jako širší fenomén než pouze partnerství veřejného a soukromého sektoru. Obecní a regionální úřady také pracují s mnoha dalšími účastníky, jako jsou další místní a regionální úřady, univerzity, odbory, náboženské komunity, sdružení, sociální a odborné zájmové skupiny, dobrovolné organizace a soukromé fyzické osoby. Lze očekávat, že tito partneři v budoucnosti také získají na významu;

1.14 **poukazuje na to**, že tradiční formy veřejných zakázek, v nichž mají strany za cíl užší spolupráci a společnou odpovědnost, se také někdy nazývají jako partnerství veřejného a soukromého sektoru nebo „smluvní PPP“;

1.15 **se domnívá**, že v tradičních zadávacích řízeních je také důležitá užší spolupráce, zejména v průběhu realizační fáze;

1.16 **poukazuje na to**, že v případě společného partnerství nebo „institucionálního“ partnerství veřejného a soukromého sektoru, leží často konečná odpovědnost na státním orgánu. Přidaná hodnota vyplývá z větší odpovědnosti, kterou přebírá soukromý sektor a ze společného financování nových myšlenek, přístupů a založení dlouhodobého vztahu.

1.17 Výbor **zdůrazňuje** stávající několikanásobnou kontrolu, kterou vykonává veřejný činitel všeobecně při poskytování služeb jak obecně hospodářského zájmu tak i u řešení s partnery. Nemělo by se zapomenout, že ekonomická a politická rozhodnutí podléhají vícenásobnému demokratickému hlasování a tím předchozím kontrolám jakož i vlastním kontrolním orgánům, které zaručují kvalifikované zveřejnění.

2. Doporučení výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **zdůrazňuje**, že principy Smlouvy o EU, jako například průhlednost, rovné příležitosti, proporcionalita a vzájemné uznávání, musí být oporou pro všechny různé druhy projektů partnerství;

2.2 **se domnívá**, že v této fázi by nebylo vhodné ve Společenství zavádět žádnou legislativu týkající se partnerství, protože koncept „partnerství“ ještě nebyl jasně definován. Výbor se domnívá, že partnerství veřejného a soukromého sektoru nelze včlenit do směrnic Společenství o veřejných zakázkách, protože dostatečně nepodporují iniciativu, přebírání rizika nebo flexibilitu. Regulační rámec není dostatečně flexibilní, protože partnerství vyžadují aktivnější úlohu partnera spíše než tradičního poskytovatele služeb. Ačkoli se skutečně zdá, že se Komise zabývala některými aspekty předchozích stanovisek Výboru regionů, není to dostačující;

2.3 **klade důraz** na ústřední úlohu místních a regionálních úřadů při definování, organizaci, financování a kontrole služeb obecného zájmu;

2.4 **se domnívá**, že pokud jde o povinnost zaručit přístup ke službám obecného zájmu, měly by mít státní orgány volnou ruku při výběru a experimentování s různými modely, pokud budou dodržovány určité principy, jako jsou průhlednost, rovné zacházení, proporcionalita a vzájemné uznávání;

2.5 **se domnívá**, že místní a regionální úřady jsou v nejlepším postavení na to, aby rozhodly o druhu služby, rozsahu a kvalitativních požadavcích, protože jsou občanům nejbližší. Nad demokratickými pravidly hry, kterým podléhají veřejní činitelé u příslušných rozhodnutí, je navíc zaručena kvalifikovaná kontrola a transparentnost;

2.6 **považuje** za důležité znovu zdůraznit, že tyto úřady by měly mít volnou ruku v tom, aby rozhodly, zda budou samy poskytovat služby, uzavřou smlouvu se subdodavatelem, nebo je budou poskytovat ve spolupráci s dalšími stranami;

2.7 **zdůrazňuje**, že místní a regionální úřady musí být schopny rozvíjet další individuální a flexibilní formy spolupráce;

2.8 **klade důraz** na potřebu zaměřit se více na občany, protože služby jsou poskytovány pro občany;

2.9 **vedl** ve svém stanovisku k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na dodávky, služby a stavební práce, že projekty partnerství veřejného a soukromého sektoru musí být flexibilní a obecně dostupné. Také zdůraznil potřebu rozsáhlého dialogu mezi zadavatelem a dodavatelem v průběhu celého zadávacího řízení;

2.10 ve stejném stanovisku **poukázal na to**, že „se musí stanovit, že veřejná zakázka regionálního nebo místního úřadu z jejich vlastních nezávislých subjektů nespadá do působnosti směrnice a musí být považována za záležitost, kterou si samy řídí“;

2.11 **vítá** prohlášení uvedené s Zelené knize, že „právo Společenství o veřejných zakázkách a koncesích je neutrální z hlediska toho, zda si členské státy zvolí a budou poskytovat veřejné služby samy, nebo poskytování služeb svěří třetí straně“;

2.12 **poukazuje na to**, že mnoho zemí vytváří určitý druh partnerství, v němž jednotliví občané rozhodují o tom, kdo bude danou službu poskytovat. Úloha státního orgánu se týká spíše záruky minimální úrovně kvality a zajištění společenství probíhá bona fide. Stávající pravidla veřejných zakázek nezhledňují takové situace, kdy jsou občané důležitými účastníky a mají poslední slovo ohledně toho, kdo bude danou službu poskytovat;

2.13 **stále není schopen říct**, zda by měla být ve Společenství zavedena legislativa o koncesích na služby, protože výraz „partnerství“ nebyl ještě definován. Výbor se domnívá, že koncese na služby by neměly spadat do působnosti směrnice Společenství, protože vyžadují flexibilnější postupy než veřejné zakázky;

2.14 **poukazuje na to**, že stávající legislativa o veřejných zakázkách je stále složitá a nepodporuje flexibilitu a inovační myšlenky;

2.15 **zdůrazňuje**, že rozhodnutí převést společnost z veřejného do soukromého sektoru musí být rozhodnutím hospodářské politiky, a v důsledku toho musí být ve výhradní působnosti členských států;

2.16 **doufá**, že zkušenosti plynoucí ze soutěžního dialogu budou zohledněny před tím, než budou přijata jakákoli další opatření. Výbor by rád také poukázal na to, že ve svém stanovisku ke směrnici o veřejných zakázkách vyjádřil výhrady k tomuto druhu veřejných zakázek, a místo toho vyzval k většímu využívání smluvních veřejných zakázek;

2.17 **doufá**, že Komise objasní právní situaci ve světle případu Teckal, který je v členských státech interpretován různě. Výbor se domnívá, že by činnost, kterou provádí společnost ve výhradním vlastnictví státu, neměla být upravena komunitárním právem o veřejných zakázkách, protože je pod veřejnou kontrolou a rovná se službám, které poskytují úřady samy. Navíc je většina práce prováděna ve spolupráci se státními orgány, které takovou společnost vlastní;

2.18 **zdůrazňuje** potřebu místního/regionálního konsensu při uzavírání dlouhodobých smluv;

2.19 **zdůrazňuje** potřebu zohlednit demokratické požadavky, které musí vedle požadavků soutěže také reflektovat přání občanů;

2.20 **má v úmyslu** se k této záležitosti vrátit, jakmile bude definován výraz „partnerství“;

2.21 by závěrem **chtěl položit** několik otázek:

- Jakým způsobem bude v projektech partnerství a veřejných zakázek zabezpečen demokratický prvek?
- Jak mohou občané uplatňovat politickou moc?
- Jaké ekonomické volnosti lze dosáhnout při dlouhodobých zakázkách?
- Jak lze zajistit politickou svobodu opatření?
- Jak se lze vypořádat s měnícími se potřebami a okolnostmi u dlouhodobých zakázek?
- Jak lze pro občany zajistit průhlednost činností?
- Existuje nějaká záruka, že úřady budou schopny řídit, kontrolovat a zaručit občanům vysokou kvalitu služeb?
- Jaký je dopad a význam strukturálních fondů při rozvoji partnerství veřejného a soukromého sektoru?

V Bruselu dne 17. listopadu 2004.

Předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB